

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
Датум 11.05.2020. године
Немањина 22-26
Београд

АНАЛИЗА И РЕЗУЛТАТИ РАДА МИНИСТАРСТВА ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Надлежности Министарства у условима ванредног стања нису се разликовале од оних пре увођења. Имајући у виду важност, социјалне заштите, бриге о смештају деце и младих, одраслих и старијих, одраслих и старијих са интелектуалним и менталним тешкоћама, телесним и сензорним инвалидитетом, деце и младих са сметњама у развоју, породично-правној заштити, бриге о породиљама, исплати новчане социјалне помоћи и другим правима по Закону о социјалној заштити и Закону о финансијској подршци породици са децом, бриге о Ромима, малолетним мигратима, радном праву, запошљавању, пензионерима, борцима и ветеранима, родној равноправности, дискриминацији, безбедности и здрављу на раду али и обележавању важних датума, организовању социјално-економског савета, рада ПИО Фонда и НСЗ, Агенције за мирно решавање радних спорова, Фонда солидарности, одржавања меморијала, имали смо обавезу да организујемо пун капацитет рада и општу мобилност свих запослених у Министарству.

Социјална заштита

Проглашењем ванредног стања, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања наставило је активности са којима је отпочело одмах по регистравању првог оболелог од вируса COVID-19 у Републици Србији. Приоритет су били корисници услуге смештаја, осетљиве друштвене групе и становници нестандардних насеља.

У циљу праћења стања и предузимања мера подршке и заштите установа социјалне заштите за смештај корисника и организације социјалне заштите за пружање услуге домског смештаја одраслим и старијим лицима, сматрајући нужним да се у условима у којима постоји претња по здравље и животе људи, Министарство је десет дана пре ванредног стања израдило План мера заштите и превенције, донело преко 30 инструкција, налога и препорука и организовало Вајбер групе са свим установама, а све у сврху брже комуникације са руководиоцима установа и организација и бржег реаговања у случају потребе.

Корисници и запослени у домовима за смештај

Република Србија и АП Војводина су оснивачи 74 установе социјалне заштите са капацитетом од 14.512 корисника:

- 57 установа за одрасле и старије: 9 домских одељења при центрима за социјални рад, 23 геронтолошких центара, 8 домова за смештај одраслих и старих, 3 установе за смештај особа са инвалидитетом и 14 установа за смештај особа са менталним и интелектуалним тешкоћама;
- 17 домова за децу и младе: 10 домова за децу и младе без родитељског старања, 3 завода за васпитање деце и омладине и 4 установе за децу и младе са сметњама у развоју).

Број запослених у установама социјалне заштите за смештај корисника чији је оснивач Република Србија и АП Војводина и организацијама социјалне заштите за пружање услуге домског смештаја одраслих и старијих је 8.875.

Укупан број приватних пружалаца услуге домског смештаја одраслих и старијих на територији Републике Србије је 229 са капацитетом од 8.617 корисника и око 3.000 запослених.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања од почетка марта 2020. године, односно од појаве вируса у Републици Србији, води евиденцију о инфицираним и потенцијално инфицираним корисницима и запосленима у систему социјалне заштите, о чему објављује саопштења за јавност на својој званичној интернет презентацији и доставља информације Министарству здравља, ради обавештавања јавности.

Појава вируса је забележена у свега око 14% установа/домова за смештај корисника што је, имајући у виду далеко мањи проценат оболелих од земаља у окружењу и других међународних искустава тј. обим пандемије и последице у појединим земљама, по мишљењу стручне јавности одличан резултат. Наиме, вирус је регистрован у 43 установе/дома за смештај, највећи укупан број оболелих корисника је био 574, или 2,48% од укупног броја корисника, и тај број је забележен 30.04.2020 године. Највећи укупан број оболелих запослених је 149 или 1,25% од укупног броја запослених, тај број је забележен на дан 26.04.2020. године.

Најизраженија појава вируса забележена је у следећим установама/домовима за смештај:

- ГЦ Ниш: заражено 165 корисника и 30 запослених. Укупно заражених закључно са датумом 10.05.2020. године - 23 корисника и 8 запослених;
- Дом за смештај одраслих лица Кулина: заражено 110 корисника и 26 запослених. Укупно заражених закључно са датумом 10.05.2020. године - 57 корисника и 9 запослених;
- Дом за старе Смедерево: заражено 67 корисника и 15 запослених. Укупно заражених закључно са датумом 10.05.2020. године - 5 корисника и 1 запослени;
- ГЦ Крушевац: заражено 49 корисника и 18 запослених. Укупно заражених закључно са датумом 10.05.2020. године 25 корисника и 2 запослена;

- Дом за смештај лица ометених у развоју Блаце-Трбуње: заражено 33 корисника и 10 запослених. Укупно заражених закључно са датумом 10.05.2020. године - 1 корисник, нема запослених;
- Ескулап центар Ниш: заражено 27 корисника и 9 запослених. Укупно заражених закључно са датумом 10.05.2020. године нема заражених корисника ни запослених.
- Дом за смештај одраслих и старијих Нада, Београд – Укупно заражених закључно са датумом 10.05.2020. године - 46 корисника и 5 запослених.

Укупно заражених закључно са датумом 10.05.2020. године вирусом COVID -19 је 246 корисника и 68 запослених у 25 установа социјалне заштите/домова за смештај, што значи да је око 50% мање заражених корисника и запослених у односу на највеће појаве обољевања. До сада је излечено 416 корисника и 128 запослена.

Установе социјалне заштите за смештај корисника и организације социјалне заштите за пружање услуге домског смештаја одраслих и старијих Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања редовно обавештава о здравственом стању свих корисника на смештају и запослених, као и о преминулим корисницима (и о преминулим од основних болести, као и о преминулим корисницима код којих је било потврђено присуство вируса) које затим исту прослеђује Министарству здравља и Институту за јавно здравље. Званичну евиденцију о корисницима који су преминули од последица вируса COVID - 19 води Министарство здравља, о чему свакодневно извештава надлежне органе и ширу јавност.

Мере заштите у установама за домски смештај

Од почетка успостављања ванредног стања, представници Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања обилазили су све установе за смештај/домове, а у више наврата оне у којима је забележена појава вируса. На тај начин организовани су састанци са запосленима и руководством како би било сагледано актуелно стање и потребе у тим установа.

У складу са Уредбом о организовању рада у установама социјалне заштите за смештај корисника и организација социјалне заштите за пружање услуге домског смештаја одраслим и старијим лицима („Службени гласник РС“ Број 54/2020 године) двонедељни сменски рад у изолацији у оквиру установе/дома до 10.05.2020. године организовало је укупно 35 установа/домова за смештај (више од 10% од укупног броја) и то 23 установе чији је оснивач Република Србија или Аутономна покрајина Војводина – тзв. државни домови и 12 приватних домова за старе).

Поред ових установа по препоруци Министарства у превентивну добровољну двонедељну изолацију унутар установе/дома, до 10.05.2020. године, ушла је 81 установа/дом од 303 (21 тзв. државна установа и 60 приватних домова за старе) или 27% пружалаца услуге смештаја у којима није регистровано присуство вируса.

У складу са инструкцијама Министарства, дужност запослених у установама/домовима за смештај је да редовно прате и процес хоспитализације оболелих корисника (место

хоспитализације, здравствено стање), о чему поред евиденције, извештавају Министарство и да обавешавају сроднике корисника који су на хоспитализацији.

Министарство је обезбедило да се установе социјалне заштите на територији Републике Србије додатно ојачају кроз радно ангажовање медицинског и немедицинског кадра у циљу спречавања и ублажавања последица изазваних вирусом у установама социјалне заштите.

Министарство је од почетка увођења ванредног стања редовно снабдевало све установе социјалне заштите за смештај корисника неопходним заштитним средствима у циљу заштите корисника и запослених у установи/дому за смештај, као и запослених у Министарству, РФПИО и НСЗ.

Министарство је до последњег дана ванредног стања обезбедило 834.550 маски, 1.045.000 рукавица, 10.000 мантила, 42.000 капа, 72.000 каљача, 3.000 наочара, 100 бесконтактни топломера, 8.997 литара алкохола и 7.500 литара натријум-хипохлорида.

Поред тога, Аутономна покрајина Војводина определила је установама социјалне заштите за смештај на њеној територији 10.000 маски, 960 литара асепсола, 2.980 литара течног сапуна и 1.360 литара натријум-хипохлорида.

Такође, и Град Београд обезбедио је средства установама социјалне заштите за смештај на својој територији и то: 90 комбинеzona, 16.400 маски, 13.400 рукавица, 700 мантила, 800 каљача и 100 визира.

Поред овога, средства за заштиту донирале су и друштвено одговорне фирме и предузећа која су Министарству испоручила: 5.900 комбинеzona, 121.900 маски, 2.200 мантила, 2.200 капа, 4.400 каљача, 1.000 литара течности за дезинфекцију руку, 1.430 комада гела за суво прање руку, 1.200 литара течности за дезинфекцију подова и 74 прскалице, као и 250 кревета и 20.000 килограма јабука.

Успостављена је сарадња са свим јединицама локалних самоуправа, у циљу спречавања ширења епидемије, на начин да су пружале континуирану подршку пружаоцима услуге домског смештаја у својим локалним заједницама, у виду дезинфекције простора унутар и око објеката/домова за смештај корисника, као и успостављањем сарадње између истих са локалним домовима здравља.

Сарадња са другим службама и експертским тимовима

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања се од појаве вируса у установама/домовима за смештај (Дом за смештај одраслих и старијих „Доживети стоту“ Земун) у више наврата обрађало Министарству здравља, Институту за јавно здравље Републике Србије „Милан Јовановић Батут“ и Кризном штабу града Београда (31.03.2020.године) у циљу успостављања сарадње у вези са заштитом корисника домског смештаја, посебно старијих. У односу на ову иницијативу могло би се рећи да у првих 6 недеља борбе против епидемије у установама/домовима за смештај корисника, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања углавном се ослањало на сопствене капацитете.

Сарадња са епидемиолошким службама је у потпуности успостављена половином априла 2020. године, личним посредовањем председнице Владе Републике Србије, и од

тада се праћење епидемиолошког стања у установама/домовима за смештај у већој мери синхронизовало са епидемиолошким службама.

Успостављена је сарадња са експертима из Народне Републике Кине који бораве у Републици Србији. Експертска делегација са представником Министарства посетила је неколико установа за смештај корисника и то: ГЦ Београд, ГЦ Вршац, Дом за стара лица у Смедереву, ГЦ Обреновац, Центар за заштиту одојчади, деце и омладине Звечанска и Дом Вождовац у оквиру ГЦ Београд. Закључак експерата из Народне Републике Кине је да је Министарство предузело све потребне мере, да се мере спроводе, али да је у контролу и надзор над спровођењем мера, осим Министарства, било потребно укључити и здравствени систем. Са експертима и амбасадорком Народне Републике Кине, организован је посебан састанак са министром надлежаним за социјалну заштиту. Том приликом, представници НР Кине поновили су своје виђење и још једном похвалили мере које Министарство предузело у заштити корисника од епидемије.

Такође, остварена је сарадња и са експертима из Руске Федерације који бораве у Републици Србији у вези са применом мера заштите од вируса и дезинфекције унутрашњих просторија и спољних површина у установама/домовима где је регистровано присуство вируса. Експерти из РФ су у току свог боравка дезинфиковали више објеката за смештај корисника.

Након састанка са директором канцеларије Светске здравствене организације у Србији договорено је да СЗО у сарадњи са нашим експертима и стручњацима из СЗО изврше анализу рада система социјалне заштите у условима пандемије COVID-19 у Републици Србији, а све у сврху унапређења и квалитетније услуге социјалне заштите.

Инспекцијски надзор у социјалној заштити

Инспекција социјалне заштите је била један од кључних фактора, укључених од самог почетка појаве пандемије. Њихова улога није била само контрола већ у највећој мери саветодавна и руководећа.

Предузете су радње за покретање кривичних поступака против 5 пружаоца услуга социјалне заштите, издате су две забране рада због утврђених пропуста у спровођењу мера, откривена су 4 нерегистрована субјекта – илегални пружаоци услуга домског смештаја одраслих и старијих (2 у АП Војводина и 2 у централној Србији).

Инспектори социјалне заштите обављали су и задатак "тајни клијент" којим је било обухваћено 113 Центра за социјални рад, 116 Служби за дечију заштиту при општинским и градским управама и приватни пружаоци услуге домског смештаја одраслих и старијих. У обављању задатка "тајни клијент", контактирање наведених служби вршено је анонимним телефонским позивима, а инспектори социјалне заштите су у те сврхе користили службене мобилне телефоне користећи опцију "скривени број". Предмет контроле у центрима за социјални рад и службама за дечију заштиту био је: јављање запослених на телефонски позив, давање тражених информација, тачност информација, професионалност и љубазност лица која се јављају на телефонски позив.

Најчешће постављана питања центрима за социјални рад била су у вези остваривања права на једнократну и новчану социјалну помоћ, смештај старог лица у дом,

коришћење услуге помоћи у кући, контактирање детета са одвојеним родитељем у условима ванредног стања и забране кретања итд.

У давању одговора и тражених информација, директори и запослени су у комуникацији били професионални, љубазни и коректни. Није успостављен контакт само са једним Центром за социјални рад (ЦСР Дољевац).

Најчешћа питања која су постављана запосленима у службама односила су се на остваривање права на дечији и родитељски додатак, права на породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета итд.

У већина ових служби запослени су професионално, љубазно и коректно одговарали на постављена питања. У 16 општинских служби (Босилеград, Куршумлија, Трстеник, Уб, Сврљиг, Штрпце, Жагубица, Лајковац, Косовска Митровица, Варварин, Пожаревац, Житиште, Коцељева, Пландиште, Осечина и Куршумлија), запослени се нису јављали на телефонске позиве, а од општинских централа добијане су информације да службе дечије заштите раде само одређеним данима или да не раде. (У једној општини захтевано је да се позивалац представи и остави личне податке да би добио тражене информације). Због свих уочених неправилности, након окончања ванредног стања Министарство је упутило затев од општина да утврде одговорност за лица из њихове надлежности.

Предмет контроле приватних пружаоца услуге социјалне заштите домског смештаја одраслих и старијих, била је провера да ли поступају по Инструкцији надлежног Министарства број: 500-01-02/2020-09 од 12.03.2020. године, у вези:

- пријемом нових корисника
- да ли пријем нових корисника врше искључиво уз здравствену документацију да лице није заражено вирусом SARS-CoV-2.

Контактирани су сви регистровани приватни пружаоци услуге домског смештаја одраслих и старијих, укупно њих 229.

Констатовано је да се највећи број приватних пружалаца услуге домског смештаја одраслих и старијих у потпуности придржавао Инструкције Министарства у вези пријема нових корисника тј. да су пријем вршили искључиво уз здравствену документацију да лице није заражено вирусом SARS-CoV-2. Код мањег броја домова уочене су одређене неправилности:

- није успостављен контакт са три дома (нису се јављали на телефонски позив);
- један дом није желео да пружи информације, јер је позив упућен са "скривеног броја";
- четири дома су навела да је за пријем нових корисника пожељно да се поседује потврда да лице није заражено корона вирусом;
- један дом је за пријем корисника захтевао само извештај лекара да лице није са повишеном температуром и да поседује рендгенски снимак плућа;
- у једном дому је наведено да ће корисник по пријему обавезно бити стављен у изолацију у трајању од 14 дана када ће се пратити његово стање и по потреби извршити тестирање на корона вирус.

Активности изван социјалне заштите

Поред пружања помоћи у области бриге о породици и социјалне заштите, по овлашћењу председнице Владе, Министарству су јединице локалне самоуправе доставиле и 3306 захтева за издавање дозвола грађанима за кретање у време полицијског часа, од којих је 2116 било исправних и на које је МУП дао сагласност за кретање. По добијању сагласности МУП-а, општинама је достављан образац потврде за кретање и одговор да их могу издати лицима. У вези издавања дозвола грађанима, примљено је 5422, а послато 5035 мејлова.

Непрекидно су били у функцији саветодавни телефонски сервиси за подршку деци, женама и родитељима, као националне услуге за саветодавну подршку. У највећем броју случаја, разговори су се односили на питања која узнемиравају децу и одрасле појавом пандемије COVID-19.

Са тиме у вези, примљено је 350 позива на Националном СОС телефону за жене са искуством насиља од којих је 124 категорисано као саветодавни разговори са тематиком насиља, реализовано је 635 саветодавних разговора на Националној дечијој линији и примљено 105 позива на Родитељском телефону.

Посебна пажња посвећена је очувању потребне безбедности корисника у вези са ризичним понашањем жртава трговине људима, укључујући и кориснике припаднике ромске заједнице, којима је пружено 1521 различитих услуга.

У вези другостепених поступака, донето је 293 решења по жалбама грађана на решења првостепених органа о правима прописаним Законом о социјалној заштити, Законом о финансијској подршци породици са децом и Породичним законом.

Укупан број извршених инспекцијских надзора у овом периоду је 6, а издато је и 4 лиценце пружаоцима услуга социјалне заштите.

Истовремено, завршено је 1829 предмета, одговора грађанима, установама и органима. У питању су одговори на притужбе грађана, надзори над стручним радом и законитошћу рада органа старатељства, међународне правне помоћи, давање мишљења и објашњење прописа, одговори на питања грађана која су упућена преко сајта Владе (аудио и мејл питања), одговори мејловима на питања грађана.

Такође, закључен је Споразум о сарадњи између Црвеног крста Србије и Министарства у 2020. години у вези реализације програма рада 80 народних кухиња, програма „Пакет за новорођену бебу“, помоћи у виду набавке по 50.500 породичних пакета хране и хигијене и опоравка деце у одмаралиштима Црвеног крста у Нишу, Александровцу, Бачкој Паланци, Вршцу и у Баошићима, Црна Гора.

Нормативно-правна активност у области рада и запошљавања у току ванредног стања приоритетно се односила на:

- 1. Нормативне послове:**

- Влада је усвојила Закључак којим се одобрава да се решења за давање сагласности за упућивање запослених на плаћено одсуство дуже од 45 радних дана, уз накнаду зараде, у складу са чланом 116. став 2. Закона о раду издају без претходног достављања захтева послодаваца на мишљење репрезентативном синдикату гране или делатности основаном на нивоу Републике; да Министарство решења доставља послодавцима електронским путем, на основу образложеног захтева послодавца и потребне документације достављене електронским путем, са роком важења најкасније до дана престанка ванредног стања;
- Влада је усвојила Закључак којим се препоручује послодавцима да измене свој општи акт, односно Уговор о раду или други појединачни акт, у делу којим се уређује накнада зараде, тако да запосленима који привремено одсуствују са рада због потврђене заразне болести COVID-19 или због мере изолације или самоизолације наложене у вези са том болешћу, а која је наступила као последица непосредног излагања ризику по основу обављања њихових послова и радних задатака, односно службених дужности и контакта са лицима којима је потврђена болест COVID-19 или наложена мера изолације или самоизолације, обезбеде право на накнаду зараде у висини од 100% основа за накнаду зараде;
- Влада је усвојила Закључак којим се препоручује послодавцима на територији Републике Србије, да запосленима који имају обавезу редовног обављања радних задатака у условима ванредног стања, омогуће коришћење дела годишњег одмора за 2019. годину, закључно са 31. децембром 2020. године;
- Влада је усвојила Закључак да се корисницима права на новчану социјалну помоћ, права на додатак на помоћ и негу другог лица, права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, права на дечији додатак, права на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета и права на остале накнаде по основу посебне неге детета, по прописима из области социјалне заштите и финансијске подршке породици са децом, којима право истиче 15.03.2020. године и касније, продужава даља исплата права, на основу раније донетих решења, најдуже три месеца, односно док траје ванредно стање;
- Израда првог трогодишњег Акционог плана за период 2021-2023. године за примену Стратегије о економским миграцијама Републике Србије за период 2021-2027. године – договор у ком смеру треба да се иде, као и да Акциони план обухвати садашње стање, односно да буде прилагођени новонасталој ситуацији услед пандемије изазване вирусом COVID-19, а у циљу ублажавања негативних ефеката које је овај вирус произвео;
- Одлука о важењу дозволе за рад издате странцу за време ванредног стања, 05 Број: 102-2848/2020 од 26.03.2020. године („Службени гласник РС”, број 43/20);
- У сарадњи са НСЗ урађено упутство за подизање уплаћене новчане накнаде за случај незапослености – за лица која немају картицу;
- Урађено Упутство НСЗ-у о поступању по Одлуци о важењу дозволе за рад издате странцу за време ванредног стања;
- Урађено Упутство у сарадњи са НСЗ о поступку издавања и продужетка дозвола за рад након укидања ванредног стања, односно након престанка важења Одлуке о важењу дозволе за рад издате странцу за време ванредног стања.

2. Управне послове:

- Обрађено је 20 предмета у поступку по жалби на првостепена решења донета у поступку процене радне способности и могућности запослења или одржавања запослења и донето 1 решење по пресуди Управног суда у поступку процене радне способности;
- Издата су 2 решења којима се издаје дозвола за рад агенција за привремено запошљавање;
- Вештачено је 5863 предмета у првостепеном поступку остваривања права по захтеву по Закону о ПИО, Закона о социјалној заштити и Закона о финансијској подршци породица са децом, као и по међународним уговорима.
- Урађено је 15 решења за плаћено одсуство дуже од 45 радних дана у складу са чланом 116. став 2. Закона о раду и Закључком Владе;
- Регистровано је пет колективних уговора:
 - Посебан колективни уговор о допунама посебног колективног уговора за државне органе;
 - Посебан колективни уговор о допунама Посебног колективног уговора за запослене у јединицама локалне самоуправе;
 - Анекс посебног колективног уговора за полицијске службенике
 - Посебан колективни уговор о допуни посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији;
 - Анекс Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе;
- Издато је 15 потврда из регистара који се воде у складу са Законом о раду;
- Извршено је 93 контроле и овере зарада за 33 јавна предузећа.

3. Мишљења на предлоге и нацрте аката других државних органа:

- Израђено је 20 мишљења на различите акте достављене Сектору (који се упућују Влади на усвајање – нацрти закона, програми пословања, финансијски планови, програми о распореду и коришћењу средстава субвенција и пословне стратегије јавних предузећа; нацрти стратегија и акционих планова, предлози уговора о додели средстава подстицаја).

4. Одговори на представке грађана:

- Припремљено и послато 31 мишљење на писане захтеве грађана и правних лица у вези са применом прописа у области рада и радних односа;
- Одговорено је на око 394 представки - захтева странака и питања постављених путем електронске поште (физичких лица и привредних субјекта);
- Одговорено је на питања новинара која су стигла са 20 различитих портала;
- Министар је лично одговорио преко социјалних мрежа на више од 1000 представки и питања грађана.

5. Остало:

- Омогућено је електронско подношење захтева за породиље које први пут подносе захтев за вештачење здравственог стања детета;
- Породиље електронским путем могу да предају документацију за остваривање накнаде зараде;
- Вођење евиденције и регистра пријава о потенцијално зараженим корисницима и запосленима у установама социјалне заштите на дневном нивоу;
- Активности везане за обезбеђивање потребног броја извршилаца - медицинског и немедицинског кадра у установама социјалне заштите и обезбеђивање потребних средстава за њихово финансирање;
- Одговорено је на преко 11 000 мејлова на питања грађана, установа социјалне заштите, јединица локалних самоуправа, и других органа и установа;
- Припремљен је Предлог извештаја о реализацији Националног акционог плана запошљавања за 2019. годину и упућен референтним институцијама ради давања мишљења (дана 16. априла 2020. године). До сада су приспела мишљења Републичког секретаријата за законодавство, Министарства привреде и Министарства за државну управу и локалну самоуправу (позитивна, односно без примедби);
- Припремљен је прилог за израду Кварталног извештаја о раду МРЗБСП за потребе извештавања надлежног одбора Народне скупштине;
- Припремљени су прилози (Економски критеријуми и Поглавље 19) по захтеву делегације Европске уније за потребе израде Извештаја о напретку Републике Србије;
- Припремљен је прилог за потребе одржавања састанка Пододбора (ЕК и РС) за истраживање и иновације, информационо друштво и социјалну политику;
- Припремљен је прилог за Due Diligence - упитник за потребе припреме емисије дугорочних државних хартија од вредности на међународном финансијском тржишту, по захтеву Министарства финансија;
- Припремљен је прилог за Извештај о имплементацији Стратегије за Дунавски регион за период јун 2018-децембар 2019. године;
- Припремљен је прилог за израду Извештаја Регионалног савета за сарадњу у вези кључних резултата фазе 1 ESAP пројекта;
- Дати су коментари и предлози за корекцију на ревидирани Нацрт препорука Европске комисије за Републику Србију у вези Програма економских реформи (ЕРП) 2020-2022, у складу са новонасталом ситуацијом изазваном COVID-19;
- Припремљени су коментари на материјале у делу оквира и реализације активне политике запошљавања у Републици Србији, достављене од стране Регионалног савета за сарадњу;
- Разматрано је и одговорено на око 15 захтева/предлога међународних организација, организација послодаваца, невладиних организација, синдиката основаних на републичком нивоу и компаније које послују на територији Републике Србије, за решавање проблема и предузимање мера у циљу смањења негативних ефеката COVID 19 на привреду Републике Србије;
- Дати су коментари на предлог мера подршке МОР у борби против COVID-19;
- Дати су коментари на захтев консултантске куће PLANET за продужење трајања Уговора пројекта техничке подршке *"Техничка помоћ за јачање капацитета у области запошљавања"* до 6.06.2020. године, из ИПА 13 програмског циклуса;
- Уз подршку Пројекта *"Знањем до ђосла"*, припремљен је ТоR за ангажовање екстерне експертске подршке за потребе припреме Стратегије запошљавања за период 2021-2026. године;
- Дат је предлог/пројекција средстава по годинама из ИПА 2020 програмског циклуса, техничка помоћ и директни грант, за потребе израде ПФЕ образаца;
- Попуњен је Упитник Светске банке о запошљавању радника у Републици Србији;

- Попуњен је Упитник TMG Insights који реализује Пројекат „Перцепција и ставови младих према јавном сектору“, у сарадњи са МДУЛС;
- На захтев ЕУ, а у вези Стратегије за Дунавски регион, *Приоритетна Труд 9 – Људи и вештине*, припремљен је одговор у вези мера које је Република Србија предузела након избијања пандемије, ради одржања запослености и очувања економске активности;
- Припремљен је предлог одговора на молбу НСЗ за давање мишљења у вези са поступањем током реализације програма и мера активне политике запошљавања, имајући у виду усвојене уредбе Владе Републике Србије;
- Израђено је Решење о исплати средстава из буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом за април 2020. године, ради трансфера средстава НСЗ;
- По захтеву Сектора за економско-финансијске послове и контролинг, дат је предлог за умањење расхода по програмским активностима из надлежности Сектора;
- Након усвајања ребаланса буџета за 2020. годину, попуњени су обрасци, са образложењем, за програмску активност са умањеним износом средстава (Транзициони фонд);
- Припремљено је Решење о исплати средстава НСЗ – трансфер из буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом за мај месец;
- Израђен је предлог приоритетних активности након укидања ванредног стања;
- Попуњен је Упитник по захтеву Интерне ревизије о планирању и извршењу средстава „Транзиционог фонда“ за 2018. годину;
- Израђен је прилог за припрему плана квота;
- Припремљен је план извршења буџета (квоте јун-децембар 2020. године) за Транзициони фонд и Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом;
- Обрађено је 109 поднетих захтева за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања (ЛАПЗ) у 2020. години. Припремљен је Предлог одлуке са табеларним прегледом подржаних захтева и пратећом информацијом. Тренутно је Предлогом одлуке обухваћено 106 поднетих захтева (НСЗ је дана 4. маја доставила допуну документације, односно Одлуку о усвајању ЛАПЗ Општине Ивањица). До краја недеље сачекаћемо евентуално усвајање ЛАПЗ од стране Града Краљево како би исти био садржан у Предлогу одлуке. Доношење Одлуке од стране министра очекује се током наредне недеље;
- Прилог за годишњи извештај ЕУ о Србији, Поглавље 2 – Слобода кретања радника;
- Прилог за Нацрт извештаја 2020–пакет за проширење – економски критеријуми;
- Прилог за RCC – регионални виртуелни састанак о запошљавању;
- Кориговано је саопштење НСЗ-а о важењу дозволе за рад издате странцу, а у вези са применом Одлуке о важењу дозволе за рад издате странцу за време ванредног стања;
- Дат је предлог изгледа корица Стратегије о економским миграцијама Републике Србије за период 2021-2027. године;
- У вези са проблемом рада и боравка упућених запослених на привремени рад у СР Немачку, на основу Међудржавног споразума о деташману, припремљен је предлог немачким властима који је прослеђен преко Министарства спољних послова Амбасади Републике Србије у Берлину. Предлог Министарства је да се од надлежних органа у СР Немачкој за спровођење овог споразума затражи да уваже новонасталу ситуацију насталу због пандемије COVID-19 и да упућеним запосленима из Републике Србије који су остали на привременом раду у СР Немачкој дуже од 9 месеци, након повратка у Републику Србију пауза износи максимално 3 месеца.

У циљу мирног решавања радних спорова покренуто је 57 предлога и пружена 208 правна савета преко „СОС Мобинг“ телефонске линије.

Такође, спроведене су све државне церемоније у складу са државним програмом обележавања годишњица историјских догађаја ослободилачких ратова Србије.

Поред активности на спречавању ширења пандемије COVID-19, предузимане су мере и активности у области радних односа и безбедности и здравља на раду са примарним циљем да се обезбеди примена одредби Закона о раду и Закона о безбедности и здрављу на раду, као и Уредбе о организовању рада послодаваца за време ванредног стања.

Инспекторат за рад

Приоритетно деловање Инспектората за рад било је усмерено на надзор над применом спровођења одредбе члана 4. Уредбе о организовању рада послодаваца за време ванредног стања.

Инспектори рада извршили су 1.572 инспекцијска надзора, од чега 644 надзора по поднетим захтевима запослених или 41% од укупног броја извршених надзора.

Инспектори рада су највише поступали по службеној дужности и по поднетим захтевима запослених и то:

- 417 поступања због недостатка заштитне опреме (рукавице, маске и сл.), и необезбеђивања осталих превентивних мера из области безбедности и здравља на раду,
- 79 надзора по пријави због рада "на црно",
- 126 надзора због отказа уговора о раду,
- 26 надзора по поднетим захтевима трудница и породиља,
- 317 надзора по поднетим захтевима запослених због осталих повреда права из области радних односа (неисплата зарада, накнада зарада, необезбеђен превоз запосленима до места рада).
- 71 инспекцијски надзор поводом повреда на раду и то 1 надзор поводом смртне повреде на раду, 3 надзора поводом колективних повреда на раду, 55 надзора поводом тешких повреда на раду и 12 надзора поводом лакших повреда на раду.

Током вршења инспекцијског надзора, инспектори рада су:

- затекли 91 лице на раду "на црно", а након вршења надзора послодавци су са 44 затечених лица засновали радни однос,
- поднели укупно 80 захтева за покретање прекршајног поступка,
- поднели 1 кривичну пријаву због утврђених пропуста у примени мера у области безбедности и здравља на раду,
- донели 177 решења којима је наложено отклањање утврђених недостатака из области безбедности и здравља на раду и радних односа,
- донели укупно 15 решења о забрани рада на месту рада због непримењених мера из области безбедности и здравља на раду и нерегистрованог рада,
- наложили 97 мера на записник ради отклањања утврђених неправилности из области радних односа,
- донели 128 аката указивања послодавцу на неопходност обезбеђивања заштитне опреме и дезинфекционих средстава,

- донели 165 аката указивања и упозорења послодавцу, а због утврђених повреда одредби Закона о безбедности и здравља на раду и Закона о раду,

Такође, обрађено је 7 предмета поводом обраћања од стране Заштитника грађана Републике Србије, као и 5 захтева Републичког повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

Обрађено је и 7 предмета у којима су се информацијама у вези са узбуњивањем обраћали запослени и друга лица која су покренула поступак унутрашњег или спољашњег узбуњивања.

Инспектората за рад примио је 194 представки (мејл) који су се, пре свега, односили на захтеве запослених за вршење инспекцијских надзора због отказа уговора о раду, као и због тога што им послодавац није обезбедио заштитне маске и рукавице, да раде на удаљености мањој од 2 метра, што им послодавац није организовао превоз од куће до посла и обрнуто или им је организовао превоз у коме је превише путника, који не носе заштитне маске, те им је угрожено здравље, а поједини запослени су тражили савете и одговоре на питања везана за радно-правни статус и остваривање права из области рада у време ванредног стања.

Поводом ових представки, између осталог, донето је 24 указивања послодавцу, од чега се 18 односи на достављање и употребу заштитних маски и рукавица. Донета су 3 решења о отклањању недостатака и 1 решење о забрани рада на месту рада, а поднета су и 3 захтева за покретање прекршајног поступка против правног лица и одговорног лица у правном лицу.

Такође, путем Контакт центра републичких инспекција Владе Републике Србије, који представља јединствену контакт тачку за подношење представки републичким инспекцијама, достављено је 297 представки запослених и грађана које су се односиле на захтеве запослених за вршење инспекцијских надзора због отказа уговора о раду (у највећем броју уговор о раду на одређено време), неисплату зарада, као и због тога што им послодавац није обезбедио заштитне маске и рукавице, а и раде на удаљености мањој од 1 и 2 метра, да се у радном простору налази више запослених од дозвољеног броја, што им послодавац није организовао превоз од куће до посла и обрнуто или им је организовао превоз у коме је превише путника, који не носе заштитне маске.

Примљено је и 388 аудио пријава које се углавном односе на ситуацију која се везује за ванредно стање због корона вируса, а у којима запослени и грађани указују на то да послодавци не поступају у складу са препорученим мерама заштите запослених, односно да се ради без маски и заштитних рукавица, као и да се не поштује Уредба о организовању рада послодавца за време ванредног стања, да запослени добијају отказе и то пре свега у угоститељским објектима и туристичким агенцијама, да су угрожена права запослених на накнаду зараде у ситуацији када запослени одлуком послодавца због ванредног стања не раде, и друго.

Обраде и исплате примања

Извршена је обрада и исплата примања за 591.673 корисника права из области социјалне, дечје и борачко-инвалидске заштите у трећој декади марта, као и 587.006 корисника у трећој декади априла. На тај начин реализован је став Владе Републике Србије да се примања корисника који представљају најугроженију категорију становништва исплаћују благовремено.

Због специфичности корисника и немогућности да у време полицијског часа подигну своја примања, изменом и прилагођавањем регулативе за исплату у ванредном стању, обезбеђено је да та лица могу располагати својим примањима у сваком тренутку.

Такође, када је у питању платни промет, свакодневно је вршена контрола и унос налога за исплату, као и управљање финансијама за 211 индиректних корисника буџета, како би се приоритетне обавезе у доба ванредног стања исплатиле на време. Сагласно успостављеним приоритетима за плаћање и преузимање обавеза од стране Владе Републике Србије, у потпуности је успостављена контрола над плаћањима, како обавеза Министарства, тако и обавеза свих индиректних буџетских корисника овог Министарства.

Исплата пензија и новчаних наканда по основу права из ПИО извршена је за 1.707.963 корисника из свих категорија за март и почетак исплате за април 2020. године, једном месечно, у целокупном месечном износу почев од марта 2020. године. Такође, извршена је исплата (тримесечни трансфер) пензија и новчаних наканда корисницима права у иностранству – бивше Републике СФРЈ, као и исплата пензија за скоро све кориснике од укупно 240.118 корисника иностраних пензија који имају пребивалиште у Републици Србији.

Субвенције зарада за особе са инвалидитетом из средстава буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом су благовремено преносене, као и примања свих других запослених.

На дан 06.05.2020. године буџет Министарства (након умањења од 2,5 милијарди динара) износио је 124,6 милијарди динара, од чега је реализовао 38,2 милијарде динара (30,69%), што се може сматрати успешним (равномерна динамика износила би 33,33%), имајући у виду привремен прекид преузимања и плаћања одређених обавеза у току трајања ванредног стања.

Припремљени су Предлог ПОФ 2021-2023. година, Годишњи извештај о систему ФУК за 2019. годину, Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2019. годину, Преглед набавки и преузетих обавеза, Проспект ЕУРОБОНД (за потребе Управе за јавни дуг ажурирани су подаци из проспекта из надлежности МРЗБСП који се односе на тржиште рада и социјалну политику, запошљавање, систем социјалног осигурања, незапосленост и пензије и инвалидност), Предлог умањења одређених апропријација за потребе ребаланса и Преглед примања из области социјалне, дечије и борачко-инвалидске заштите.

Иако је ово Министарство предузело све активности на реализацији конкурса за унапређење положаја особа са инвалидитетом, исплата средстава одређених савезима удружења особа са инвалидитетом на Програмском конкурс у Републици Србији у 2020. години није извршена због корекције укупних средстава одређених у буџету за заштиту положаја особа са инвалидитетом, као и инструкције коју је дало Министарство финансија о трошењу средстава. Министарство је у обавези да донесе нову одлуку о финансирању, узимајући у обзир све новонастале околности, у складу са инструкцијом Министарства финансија.

У циљу сагледавања законитости у материјалном и финансијском пословању и наменског коришћења средстава у току ванредног стања, у склопу финансијског управљања и контроле, дати су ванредни задаци службама интерне ревизије и унутрашње контроле инспекције, које ће дати независну оцену функционисања Министарства и установа социјалне заштите у току ванредног стања.

Активности Националне службе за запошљавање

На евиденцији незапослених Националне службе за запошљавање (НСЗ) непосредно пред проглашење ванредног стања било је пријављено 515.145 лица, док је током трајања ванредног стања дошло до смањења броја пријављених тако да се, на дан 06. маја 2020. године, на евиденцији незапослених налази 512.691 лице.

Електронским путем на евиденцију незапослених лица НСЗ пријавило се 12.856 лица, захтеве за остваривање права на новчану накнаду за случај незапослености поднело је 7.483 лица и издато је 4.877 уверења из евиденције о незапосленим лицима.

Посредовање у запошљавању обављало се континуирано за актуелна слободна радна места, као и за послодавце који су у овом периоду пријавили потребе за попуњавањем 2.123 слободних радних места. У периоду ванредног стања, 14.349 лица на евиденцију незапослених је радно ангажовано кроз различите облике рада (заснивање радног односа, покретање самосталне делатности, привремено поврмени послови).

Највећи број лица која су остала без посла успео је да поднесе захтев самостално, или уз помоћ послодаваца, књиговодствених агенција или трећих лица. Поднето је 7.483 захтева за остваривање права из осигурања за случај незапослености (новчана накнада). Са тиме у вези, редовно је вршена исплата свих новчаних накнада незапосленим лицима (посебна, редовна и привремена новчана накнада).

Информисање јавности

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања свакодневно је информисало јавност о свим актуелним темама и важним инфомацијама. Било је у непосредном контакту са грађанима и представницима медија, као и са савезима и удружењима особа са инвалидитетом, благовремено их информишући о свим актуелним дешавањима и битним инфомацијама из надлежности.

Унапређен је веб сајт апликација путем које грађани могу да добију све важне информације на једном месту у вези са вирусом COVID-19, која је доступна и за андроид уређаје путем „Google Play“ продавнице.

Покренута је и *Viber* заједница (<https://vb.me/MINRZS>), преко којег грађани, који су приступили групи, у овом тренутку њих преко 30.000, редовно добијају све важне информације. Такође, покренут је и *Viber* заједница канал у циљу благовременог информисања особа са инвалидитетом.

На сајту Министарства објављено је 140 саопштења за јавност, а иста су објављена и на друштвеним мрежама.

Обрађено је 16.719 питања грађана у аудио формату и 6.505 питања пристиглих на мејл pitanjavlade@minrzs.gov.rs. Углавном је тражена помоћ у решавању проблема социјално угрожених лица и породица, жалба на отказ уговора о раду и појашњење радно-правног статуса и остваривање права из области рада у време ванредног стања.

О активностима министарства објављено је 4.034 медијска прилога. Било је дупло више реакција на интернету него у истом периоду прошле године, тачније Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је споменуто у 4.711 објава на интернету, док је забележено 11 милиона реакција корисника интернета на објаве у којима се спомиње Министарство. Поређења ради, у истом периоду 2019. године, Министарство је споменуто у 2.654 објаве на интернету, док је број забележених реакција износио 5 милиона.

Сви ови горе изнети подаци говоре у прилог томе да је током ванредног стања Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања радило у пуном капацитету, професионално и ажурно како би истините информације стигле до сваког грађанина.